

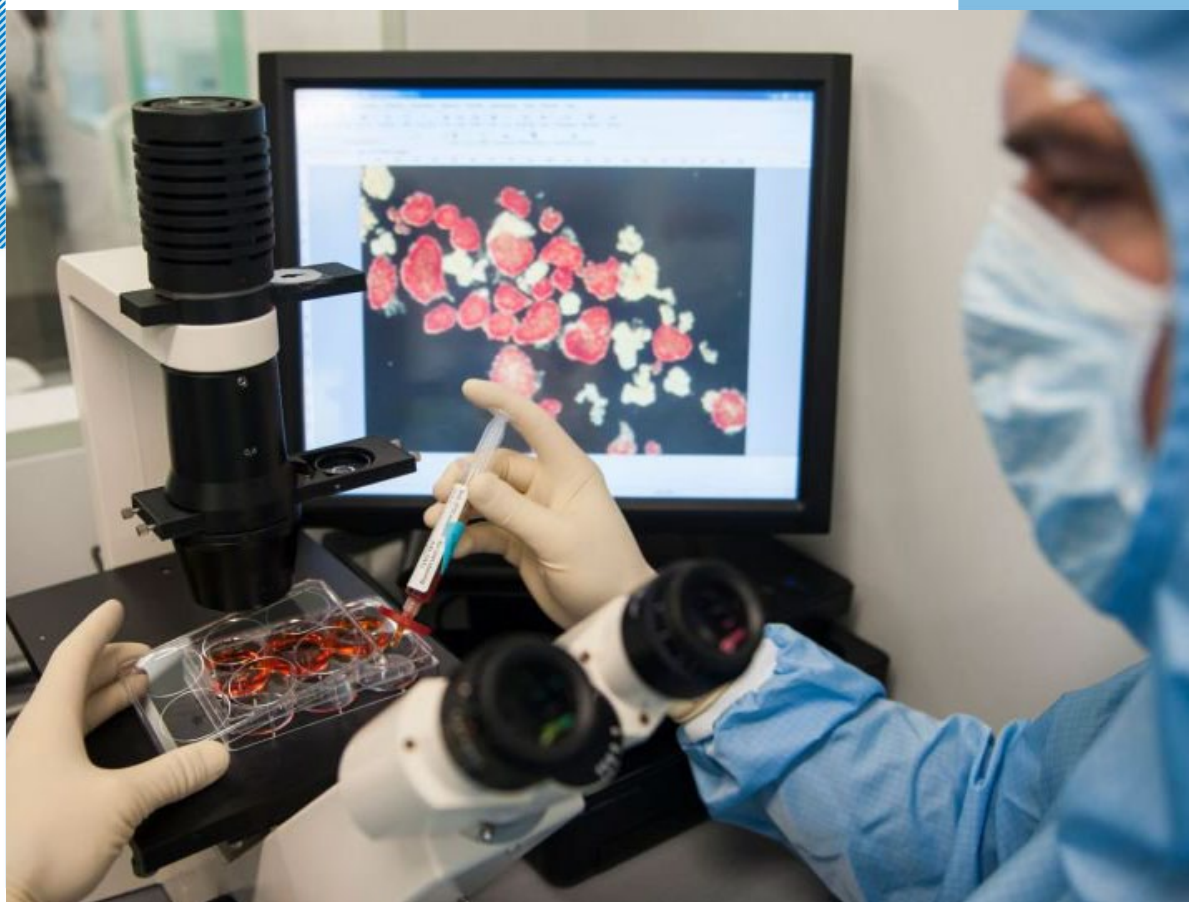

Bontius
Stichting

LUMC Research
Foundation

Bontius Stichting

Jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Bestuursverslag.....	3
Voorwoord.....	4
1. Beleid en organisatie	5
2. Relatiegerichte fondsenwerving.....	7
3. Toelichting op de resultaten.....	9
4. Aansprekende projecten en acties	11
4.1 Lopende projecten.....	12
4.2 Fonds op Naam	16
4.3 Fellowships.....	18
4.4 Donateursacties	20
5. Fotogalerij 2018	22
Jaarrekening.....	23
6. Balans Bontius Stichting (na verwerking resultaat)	24
7. Staat van baten en lasten	25
8. Waarderingsgrondslagen.....	26
9. Toelichting op de balans Bontius Stichting.....	28
10. Toelichting op de staat van baten en lasten Bontius Stichting.....	31
Overige gegevens.....	34
11. Statutaire winstregeling.....	35
12. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	36

Bestuursverslag

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de LUMC Bontius Stichting. Elke dag zetten artsen en onderzoekers van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) zich in om ernstige ziektes dichterbij genezing te brengen en patiënten nieuw perspectief te bieden. Wetenschappelijk onderzoek is kostbaar en aanvullende financiering noodzakelijk. De Bontius Stichting ondersteunt bij het werven van aanvullende financiering voor het wetenschappelijk onderzoek van het LUMC.

Wij zijn verheugd u dit jaarverslag voor te kunnen leggen. 2018 is voor de Bontius Stichting wederom een succesvol jaar geweest dankzij de inzet en donaties van velen. Of u nu een marathon liep voor het goede doel, ging fietsen of een veiling organiseerde, of u nu een eenmalige of periodieke bijdrage gaf aan onze onderzoeken, uw naam is ook in 2018 verbonden aan onze stichting. Zo is er in 2018 opnieuw veel energie gestoken in het verder opbouwen van ons contact met fondsen en donateurs die een belangrijke bijdrage leveren aan het wetenschappelijk onderzoek in het LUMC. In dit verslag vindt u een greep uit de vele acties die door onze donateurs zijn opgezet en waarvoor wij u enorm dankbaar zijn. 2018 is ook het jaar waarin het Genootschap Landgoed Keukenhof – sinds 2014 met bijna 100 Genoten donateur van het LUMC-onderzoek Vroege opsporing van kanker – is overgegaan in een Fonds op Naam binnen de Bontius Stichting. Een prachtig initiatief waarvoor we de oprichters zeer dankbaar zijn. Het is onmogelijk hier iedereen te noemen, maar onze dankbaarheid wordt daar niet minder om.

Begin 2018 nam het bestuur afscheid van twee bestuursleden (officieel in 2017), de heer Frits Duparc en prof. dr. Onno Buruma. Beide heren hebben zich jarenlang ingezet voor de Bontius Stichting en wij zijn hen daarvoor zeer erkentelijk.

Dit verslag geeft ook een belangrijke inkijk in de verschillende wetenschappelijke onderzoeken waarvoor velen van u in 2018 hebben geworven. Onderzoeken die dankzij uw gift konden opstarten, konden uitbreiden of konden verdiepen. Zoals het onderzoek naar *diabetes type I, malaria, kweeknieren, hersenvaatziekte CADASIL, onderzoek naar botsarcoom en fibreuze dysplasie en onderzoek naar een bloedtest voor de vroege opsporing van kanker*.

Voor 2019 zoekt de Bontius Stichting aansluiting bij de maatschappelijke speerpunten die het LUMC koos binnen zijn Strategisch Plan: Regeneratieve Geneeskunde (waaronder bekende onderzoeken vallen als diabetes type I en nierziekten), Oncologie en Preventie (vanuit Population Health). De Bontius Stichting blijft zich vol enthousiasme inzetten om extra financiering te realiseren voor het wetenschappelijk onderzoek binnen het LUMC om zo de kans op genezing te verhogen.

Alle donateurs, particulieren, bedrijven, stichtingen en vermogensfondsen: veel dank voor uw steun. Dankzij uw bijdrage heeft het wetenschappelijk onderzoek binnen het LUMC een prachtige impuls gekregen. Wij hopen uiteraard dat wij ook in de toekomst op u mogen rekenen.

Dr. A.H.E.M. Wellink
Voorzitter bestuur Bontius Stichting

1. *Beleid en organisatie*

De kosten in de zorg zijn hoog. Bij financiering gaat het altijd over medische, patiëntgerelateerde, onderwijs- of onderzoekskosten. Financiering van wetenschappelijk onderzoek vindt plaats dankzij bijdragen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Europese Unie, het bedrijfsleven, fondsaanbieders en particulieren.

De Bontius Stichting is opgericht om aanvullende financiering te realiseren voor wetenschappelijk onderzoek binnen het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). Het LUMC heeft de ambitie grensverleggend te zijn op het gebied van zowel fundamenteel wetenschappelijk onderzoek als vernieuwende, hoogwaardige en specialistische patiëntenzorg. De Bontius Stichting maakt zulke projecten met externe financiering mogelijk. Het bestuur zet zich in voor zowel gevestigd wetenschappelijk onderzoek als kleinschalige wetenschappelijk onderzoeksprojecten.

Om deze doelen te realiseren is aanvullende financiering noodzakelijk. Alle middelen die de Bontius Stichting ontvangt, worden volledig besteed aan wetenschappelijke projecten. Donaties die voor een specifiek project zijn bedoeld, komen uitsluitend daaraan ten goede. De Bontius Stichting is een door de Belastingdienst aangemerkte Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Financiële vergoeding

Het bestuur van de Bontius Stichting is onbezoldigd en kwam in 2018 vier keer bijeen. De Bontius Stichting heeft geen (betaalde) medewerkers in dienst. Alle middelen die de Bontius Stichting ontvangt, worden 100% besteed aan wetenschappelijk onderzoek.

Historie

Het LUMC kent een lange traditie op medisch-wetenschappelijk terrein. De naam van de Bontius Stichting herinnert daaraan en is een eerbetoon aan de eerste hoogleraar geneeskunde te Leiden, Gerardus Bontius. De Bontius Stichting is opgericht in 1995 in Leiden als Stichting Academisch Ziekenhuis Leiden en draagt sinds 2007 de naam Bontius Stichting. In de bestuursvergadering van 2 juli 2018 is gekozen om naast de naam Bontius Stichting ook de internationale naam LUMC Research Foundation te gebruiken.

Bestuur

Dr. A.H.E.M. Wellink (voorzitter)
Mr. J.R. Brakema
Prof. dr. F.C. Breedveld
Mevrouw mr. A. Broekers-Knol
Prof. dr. W.J.M. Spaan
Prof. dr. A.J. Rabelink

Financieel adviseur

De heer drs. G.H.M. van Loon

Secretaris

Mevrouw M. Vlieland (uitvoerend secretaris)

Doelfondsen

De Bontius Stichting wordt beschouwd als het Doelfonds Bontius Stichting Algemeen. Daarnaast zijn er 14 doelfondsen met een eigen doelfondsbeheerder. De Bontius Stichting Algemeen verzorgt de financiële diensten en beleggingsadviezen voor alle doelfondsen. Op 7 maart 2019 zijn de doelfondshouders geïnformeerd over de jaarrekening en de beleggingsresultaten 2018.

Overzicht Doelfondsen

<i>Doelfonds</i>	<i>Doelfondsbeheerder</i>
Doelfonds Bontius Stichting Algemeen	Het bestuur van de Bontius Stichting
Doelfonds Beeldverwerking	Prof. dr. ir. B.P.F. Lelieveldt
Doelfonds Heelkunde	Prof. dr. R.A.E.M. Tollenaar
Doelfonds Herman Snellen	Prof. dr. M.J. SchaliJ
Doelfonds Jo Keur	Prof. dr. P.C.W. Hogendoorn
Doelfonds Jon J. van Rood Transplantatiefonds	Prof. dr. R.E. Bontrop
Doelfonds Leukemie	Prof. dr. J.H.F. Falkenburg
Doelfonds Longziekten	Prof. dr. P.E. Postmus
Doelfonds LUMC Kankerfonds	Prof. dr. J.H.F. Falkenburg
Doelfonds Lumina	Prof. dr. M.D. Ferrari
Doelfonds Medische Oncologie	Prof. dr. A.J. Gelderblom
Doelfonds Radiotherapie	Mevrouw prof. dr. C.A.M. Marijnen
Doelfonds Reumatologie	Prof. dr. T.W.J. Huizinga
Doelfonds Urologie	Prof. dr. R.C.M. Pelger
Doelfonds Van der Kamp	Prof. dr. W.E. Fibbe

Genootschap Landgoed Keukenhof wordt Fonds op Naam

In december 2018 is het Genootschap Landgoed Keukenhof overgegaan in de Bontius Stichting, via een Fonds op Naam met als werktitel Fonds Livingstone. Dit fonds, evenals daarvoor Genootschap Landgoed Keukenhof, werft via periodieke schenkingen van particulieren ('genoten' genaamd) voor het onderzoek van prof. dr. Tollenaar en dr. Mesker naar de vroege opsporing van kanker via bloedonderzoek.

"Het LUMC is een organisatie waar zeer gewetensvol en op hoog niveau onderzoek wordt verricht. De Bontius Stichting maakt het mogelijk om getalenteerde onderzoekers nog meer ruimte te geven voor hun belangrijke werk. Voor mij een genoegen om daar bij betrokken te zijn."

Dr. A.H.E.M. Wellink
Voorzitter bestuur Bontius Stichting

2. Relatiegerichte fondsenwerving

Wijze van fondsenwerven

De stichting werft zowel algemene, niet-geormerkte giften als geormerkte giften voor wetenschappelijk onderzoek binnen het LUMC, in nauwe samenwerking met afdelingshoofden en medewerkers van het LUMC. Voor de werving zijn communicatiemiddelen zoals websites, presentaties, fotomateriaal, folders, filmpjes beschikbaar en worden bijeenkomsten georganiseerd en wordt deelgenomen aan evenementen. Rapporteren over de resultaten gebeurt aan de hand van een vastgesteld format.

Ook in 2018 zijn vanuit de stichting vermogensfondsen aangeschreven. Dit leverde evenals in 2017 een substantiële bijdrage op voor wetenschappelijk onderzoek binnen het LUMC.

De kosten voor de werving worden vergoed door het LUMC en komen op geen enkele wijze ten laste van de geworven middelen. Aan marketing en communicatiekosten is in 2018 in totaal een bedrag van € 14.081 aan het LUMC in rekening gebracht, fors minder dan in 2017 (€ 21.890). Deze kosten worden zo laag mogelijk gehouden.

Verantwoording projecten

De Bontius Stichting streeft ernaar alle donateurs betrokken te houden bij de projecten en hen te informeren over de voortgang van de te realiseren wetenschappelijke onderzoeken. Donateurs ontvangen persoonlijk een bedankbericht voor hun gift en kunnen de voortgang op de Facebookpagina 'Steun het LUMC' en via de website www.bontiusstichting.nl op de voet volgen. In 2018 organiseerde de Bontius Stichting diverse bijeenkomsten om donateurs (particulieren, bedrijven, stichtingen en vermogensfondsen) te informeren over de onderzoeksprojecten. De afdelingen die het aangaat, zijn hierbij nauw betrokken.

Promotie

Naast de Bontius Stichting kent het LUMC sinds eind 2016 de LUMC Vrienden Stichting. De LUMC Vrienden Stichting heeft een eigen bestuur en is opgericht om aanvullende financiering te realiseren voor projecten die waarde toevoegen aan het verblijf van patiënten en bezoekers, zoals de kindvriendelijke inrichting van het Willem-Alexander Kinderziekenhuis of een nabestaandenmonument voor mensen die hun lichaam aan de wetenschap hebben gedoneerd.

Naast de gezamenlijke Facebookpagina 'Steun het LUMC' is een brochure onder dezelfde naam beschikbaar. In het LUMC Magazine voor patiënten en bezoekers van het LUMC is een katern opgenomen dat is gewijd aan onze wervingsacties. Daarnaast is er een gezamenlijke rubriek in het personeelsblad LUMENS. Deze publiciteit draagt bij aan de bekendheid van beide stichtingen bij zowel medewerkers als patiënten en bezoekers.

Patiënten of familie van patiënten van het LUMC willen in toenemende mate bijdragen aan wetenschappelijk onderzoek in het LUMC en willen zelf in actie komen om geld in te zamelen. De Bontius Stichting is hiervoor zeer dankbaar en ondersteunt deze initiatieven door middel van informatiemateriaal en (social) media aandacht. Ook is een 'Actie derden-logo' beschikbaar met een bijpassend format voor actieflyers en -posters. Waar mogelijk is de Bontius Stichting of een medewerker van het LUMC die nauw is betrokken bij het onderzoek zelf aanwezig bij een actie of evenement. De betrokkenheid van de medewerkers helpt om de Bontius Stichting bekendheid te geven in brede zin.

De Bontius Stichting heeft een eigen website www.bontiusstichting.nl en diverse campagnesites voor onder meer onderzoek naar Vroege opsporing van kanker, het Levend Geneesmiddel, Fibreuze Dysplasie en infectieziekten.

Bestedingen

Geormerkte giften worden uitsluitend besteed aan de onderzoeksprojecten waarvoor zij zijn bestemd. Verantwoording voor de bestedingen wordt afgelegd via de jaarrekening waarover een accountantsverklaring wordt afgegeven.

Vooruitblik naar 2019 en verder

De Bontius Stichting zet zich in om aanvullende financiële middelen te werven voor wetenschappelijke onderzoeken die passen bij de visie en strategie van het LUMC (<https://strategie.lumc.nl/>). De inspanningen van de Bontius Stichting zijn dan ook gericht op aanvullende financiering van onderzoeken op het gebied van Oncologie, Regeneratieve geneeskunde en Population health. Naast de continue verbetering en uitbreiding van huidige wervingskanalen zoekt het LUMC ook in 2019 naar nieuwe wegen om het wetenschappelijk onderzoek verder te stimuleren.

Komend jaar zal er naast wervingsactiviteiten speciaal tijd vrijgemaakt worden voor de verdere professionalisering van het fondsenwervingsteam, het opzetten van een adequaat CRM-systeem (Customer Relationship Management-systeem) en heldere afspraken over het aanvragen, rapporteren en afronden van projecten.

3. Toelichting op de resultaten

In totaal heeft de Bontius Stichting in 2018 € 1.832.547 aan donaties ontvangen, waarvan € 1.726.866 een geormerkte bestemming heeft. De niet-geormerkte giften bedroegen € 105.681. Over de jaren heen zien we fluctuerende inkomsten.

Algemeen		In €
Diabetes Type 1 Langerhans	E.J.P. de Koning	234.673
Vroege opsporing van kanker	R.A.E.M. Tollenaar	156.805
Vascular disorders	C.L. Mummery	150.000
Oogmelanomen	M.J. Jager	143.050
Smiley studie	J.T. van Dissel	125.000
Image guided surgery	A.L. Vahrmeyer	116.800
Campagneteam Huntington deel 3	W.M.C. van Roon-Mom	92.000
Parkinson	J.J. van Hilten	90.000
Establishment I PSC	E.J.P. de Koning	80.000
Botsarcoom	P.D.S. Dijkstra	78.729
KNO-onderzoek	P.P.G. van Benthem	57.494
Gekweekte kunstnier	A.J. Rabelink	53.000
Stembandkanker	M. Hendriksma	47.929
Amerika studie – Van Solinge	M.L.D. Broekman	40.000
MYOD1 mutations	K. Szuhai	25.000
Leefstijlcentrum	H. Pijl	25.000
Migraine-onderzoek	G.M. Terwindt	20.000
Diabetes Type 1	B.O. Roep	18.825
CADASIL	S.A.M.J. Lesnik	17.129
Lymfeklierkanker	J.S.P. Vermaat	13.800
Netvliesandoeningen	M. Talib	9.165
Kanker spijsverteringskanaal	MDL	6.382
Beeldtechniek hartziekten	R.R. Berendsen	4.775
Melanoom-onderzoek	H.W. Kapiteijn	2.700
Aplastische anemie	C.J.M. Halkes	2.643
LCH-onderzoek	B.M. Kemps-Mols	2.462
Oratie Hage	J.A. van der Hage	2.066
Oratie Alwayn: Transplantatie-onderzoek	I.P.J. Alwayn	1.795
Aya zorg	Medische Oncologie	1.127
Oncologisch-onderzoek	A.J. Gelderblom	1.125
Dieet	MDL	471
Stamceltransplantatie	A.C. Lankester	460
Huidlymfoom	K.D. Quint	100
Overige bijdragen		119
Subtotaal		1.620.624
Doelfondsen		
Doelfonds Leukemie		50.606
Doelfonds Urologie		38.980
Doelfonds LUMC Kankerfonds		11.623
Doelfonds Jon J. Rood Transplantatiefonds		3.273
Doelfonds Longziekten		1.710
Doelfonds Lumina		50
Subtotaal doelfondsen		106.242
Ongeormerkte giften en donaties		105.681

Totaal 2018

1.832.547

*Dit overzicht toont het geheel aan bedragen dat in 2018 is binnengekomen bij de Bontius Stichting. Een aantal bedragen komt rechtstreeks binnen bij Doelfonds Bontius Stichting Algemeen en kan bestemd zijn voor onderzoeksprojecten die onder een van de doelfondsen vallen. Deze bedragen worden direct op de onderzoeksprojecten geboekt en worden daarom niet in de resultaten van de doelfondsen opgenomen.

4. Aansprekende projecten en acties

Dit jaarverslag geeft u inzicht in enkele wetenschappelijke onderzoeken die financieel zijn ondersteund door particulieren, bedrijven, stichtingen en vermogensfondsen. U vindt tevens enkele voorbeelden van LUMC Fellowships en van 'Acties derden': donateursacties die anderen dan de Bontius Stichting, zelf organiseerden ten bate van de Bontius Stichting.

Naast de beschreven projecten waren er ook bijdragen aan heel veel andere projecten, klein en groot. De Bontius Stichting wil eenieder die op welke wijze dan ook een (financiële) bijdrage leverde aan de doelen van de Bontius Stichting hartelijk bedanken voor hun inzet en steun.

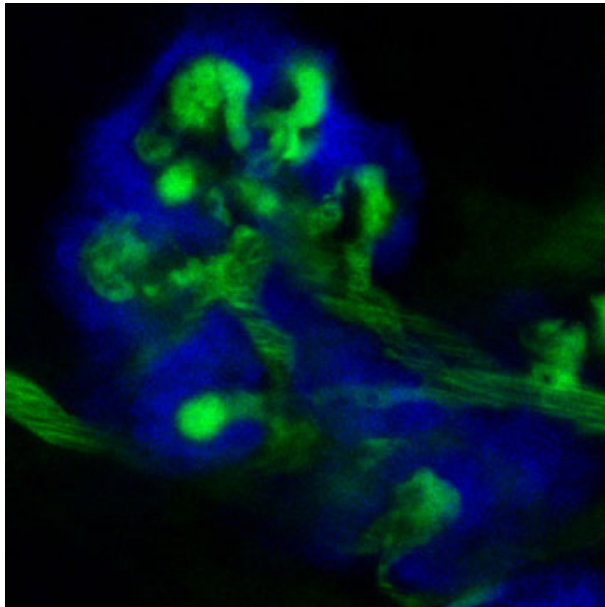
4.1 Lopende projecten

Kweken van kunstnieren

Een mini-nier kweken uit menselijke huidcellen is een prachtige prestatie, maar deze laboratoriumversie is nog geen volgroeide en werkende nier. Vooral het kweken van een goed werkend bloedvatensysteem blijkt een grote uitdaging. Laat net dát systeem nu essentieel zijn voor de nier, die als belangrijkste functie het filteren van bloed heeft.

Onderzoekers van het LUMC en uit Australië transplanteerden een gekweekte mini-nier onder het beschermende vlies dat rondom de levende nier van een muis zit. Tot hun vreugde zagen ze dat hij daar uitgroeide tot een bijna volwassen mini-orgaan – inclusief bloedvaten die aansloten op de nier van het proefdier. Er stroomde daadwerkelijk bloed door de filtersysteempjes van de mini-nier.

Er is nog een lange weg te gaan voordat een mini-nier groot genoeg is om als vervanging van een zieke nier te dienen, maar deze prestatie is een veelbelovende stap in de goede richting.

Bloed (groen) stroomt door de filtersysteempjes (blauw) van de mini-nier

“Dankzij twee bijzonder gulle gevers konden wij een nieuwe stap zetten in ons onderzoek naar het kweken van kunstnieren. Aangezien de ontwikkeling van een volgroeide kunstnier een erg langdurig en kostbaar proces is, is hun bijdrage van onschatbare waarde.”

Prof. dr. A.J. Rabelink
Hoogleraar Interne Geneeskunde, Nierziekten

Immunotherapie bij oogkanker

Het LUMC is het Nederlandse Research Centre of Excellence voor de behandeling van oogkanker, ook wel oog- of uveamelanoom genoemd. Dit is een zeldzame ziekte met een grote kans op uitzaaiingen. Helaas is er nog geen goede behandeling voor de uitzaaiingen, waardoor oogkanker een slechte prognose heeft.

Daarom doen bij het LUMC onder andere het laboratorium van Klinische Oncologie, de laboratoria van de afdeling Immunohematologie en Bloedtransfusie en de afdeling Dermatologie onderzoek. Hun doel: meer inzicht krijgen in het gedrag van oogmelanomen én een betere behandeling ontwikkelen. Immunotherapie is daarbij een veelbelovende route. Deze behandeling, waarbij het immuunsysteem van de patiënt de kankercellen aanvalt, wordt al met succes ingezet bij bepaalde vormen van longkanker en huidmelanoom.

Internationale samenwerking is een eerste vereiste voor hoogstaand onderzoek naar deze aandoening. Daarom werkt het LUMC in Europa samen met de Horizon 2020 UM CURE-groep, de International Society for Ocular Oncology, het American Joint Committee of Cancer en The Cancer Genome Atlas project.

Ook dit jaar is er wederom een significant bedrag binnengekomen ter ondersteuning van het onderzoek van prof. dr. Martine Jager.

Koning Willem-Alexander en koningin Máxima (oktober 2017)

“Voor ons onderzoek hebben we nauw contact met Europese partners en richten we ons op innovatieve behandelingen. Om onze ambitieuze doelen waar te maken, zijn de giften die we mochten ontvangen van het allergrootste belang!”

Prof. dr. M.J. Jager
Hoogleraar Oogheelkunde

Parkinson in beweging

Jaarlijks krijgen zo'n zeventuizend Nederlanders te horen dat zij de ziekte van Parkinson hebben, een neurologische bewegingsstoornis. In totaal zijn er nu ruim vijftigduizend mensen met de diagnose: een vol voetbalstadion of middelgrote gemeente.

De ziekte gaat gepaard met de bekende motorische klachten, maar ook vaak met problemen met het geheugen en het denken, obstipatie, psychiatrische klachten en andere stoornissen. Het gevolg is een sterk verminderde kwaliteit van leven. Een behandeling tegen de ziekte van Parkinson is niet voorhanden. De huidige medicijnen richten zich voornamelijk op het verminderen van de motorische klachten. Bovendien bestaan er grote verschillen tussen patiënten ten aanzien van het ziektebeloop en bijwerkingen.

De kennis over de invloed van erfelijke factoren en de werking en bijwerkingen van geneesmiddelen groeit. De onderzoekers van het project *ProPark* (Parkinson Personalized Therapeutics Initiative) willen de komende vijf jaar 1250 Parkinsonpatiënten onderzoeken. In dit grootschalige onderzoek (een van de grootste onderzoeken onder Parkinsonpatiënten in Europa) worden zij drie jaar lang gevolgd, wat inzicht geeft in de individuele verschillen in het ziekteproces en de gevoeligheid voor bijwerkingen. Uiteindelijk willen de onderzoekers medicatie aan kunnen passen op het genetisch profiel van mensen, waardoor een 'behandeling op maat' binnen bereik komt.

AbbVie en de Stichting Alkemade-Keuls hebben beide een donatie gedaan via de Bontius Stichting. Gezamenlijk hebben alle commerciële en niet-commerciële partners een investering gedaan van € 2,5 miljoen. Dat heeft bijgedragen aan de honorering van een ZonMw-aanvraag van € 1,5 miljoen.

"Iedereen verdient het om goed te kunnen bewegen, emoties te kunnen beheersen en zonder belemmeringen te functioneren. Help ons om in de toekomst maatwerk bij de behandeling van de ziekte van Parkinson mogelijk te maken."

Prof. dr. J.J. van Hilten
Hoogleraar Neurologie

Vroege opsporing van kanker

Hoe eerder kanker wordt ontdekt, hoe groter de kans op genezing. Bovendien zijn bij een vroege diagnose doorgaans minder zware behandelingen nodig. Onderzoekers van het LUMC streven er daarom naar om de vroege opsporing van kanker nog verder te verbeteren.

Een team van onderzoekers speurt onder leiding van prof. dr. Rob Tollenaar en dr. Wilma Mesker naar kankerspecifieke eiwitten in bloedmonsters, zogeheten biomarkers. Daarmee wil het team een eenvoudige en effectieve test ontwikkelen die laat zien of zich in het lichaam kanker of een voorstadium daarvan ontwikkelt. Dit onderzoek van de afdeling Chirurgische Oncologie leidde al tot veelbelovende resultaten.

Het Genootschap Landgoed Keukenhof ondersteunde het team sinds 2014 dankzij de jaarlijkse donaties van bijna 100 Genoten (periodieke schenkers). Eind 2018 is dit genootschap overgegaan in een Fonds op Naam onder de Bontius Stichting, met als werktitel Fonds Livingstone. De Bontius Stichting en onderzoekers zijn de oprichters en de bestuursleden van het Genootschap Landgoed Keukenhof bijzonder erkentelijk voor hun initiatief, inzet en steun aan dit onderzoek. De financiële bijdragen van de Genoten hebben een belangrijke impuls geleverd aan het onderzoek. De Bontius Stichting hoopt ook met de donateurs van het nieuwe Fonds op Naam een warme en duurzame relatie te mogen opbouwen.

Genoten kunnen via een periodieke schenkingsovereenkomst aan dit onderzoek bijdragen. Het onderzoek wordt financieel ook ondersteund door A Sister's Hope, Fonds NutsOhra en Pink Ribbon.

“Ik heb dagelijks contact met patiënten die te horen krijgen dat ze kanker hebben. Hier ligt mijn belangrijkste drijfveer om de ziekte zo vroeg mogelijk te signaleren. De kans op genezing is dan zoveel groter. We hebben veel bereikt dankzij de periodieke schenkingen die we krijgen. We zijn de Genoten, de oprichters en bestuursleden van het Genootschap Landgoed Keukenhof veel dank verschuldigd voor hun bijzondere en uitgebreide inzet.”

Prof. dr. R.A.E.M. Tollenaar
Hoogleraar Heelkunde

“In de samenleving komt steeds meer belangstelling voor nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen. Ik ben blij dat mensen zich beter bewust zijn van wat dit onderzoek voor hen kan betekenen. Dat motiveert mij als onderzoeker om alles op alles te zetten om vroege opsporing van kanker mogelijk te maken.”

Dr. W.E. Mesker
Associate professor Heelkunde, Oncologie

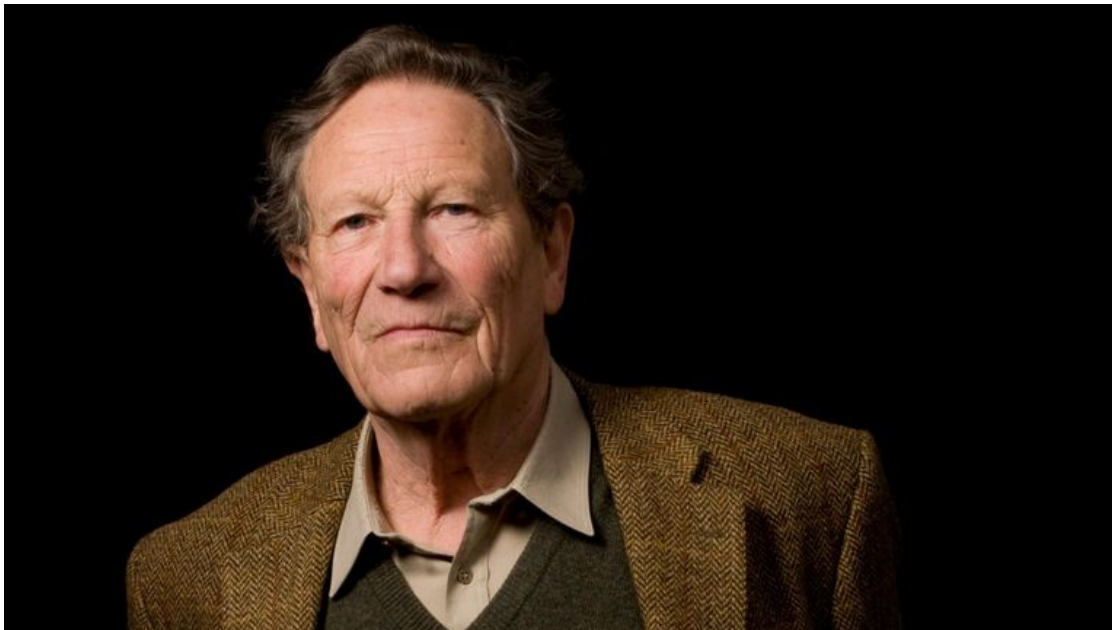
4.2. Fonds op Naam

Jon J. van Rood Transplantatiefonds

Als onderzoekers een projectaanvraag doen, vragen subsidiegevers om een uitgebreid vooronderzoek. Dat betekent dat 'pionierstudies', waarbij wetenschappers zonder vooropgesteld economisch doel een hypothese of pril idee willen uitwerken, meestal niet worden gehonoreerd. Het Jon J. van Rood Transplantatiefonds biedt een oplossing door een echt goed idee, gebaseerd op een hypothese of experimentele waarneming, als voldoende grond voor financiering te zien. Zo dicht het fonds het gat tussen idee en uitgekristalliseerd onderzoeksproject.

Het Jon J. van Rood Transplantatiefonds financiert bij voorkeur onderzoeksprojecten rond transplantatie of de impact van zwangerschap op het immuunsysteem. Het fonds is vernoemd naar prof. dr. Jon J. van Rood (1926-2017). Hij studeerde geneeskunde in Leiden. De bevlogen en gedreven onderzoeker was een pionier op het gebied van de immunologie. Van Rood stond aan de basis van de introductie van vele (internationale) transplantatie-protocollen. De wereldvermaarde wetenschapper bleef tot op hoge leeftijd actief in het veld en stimuleerde graag goed wetenschappelijk onderzoek.

Het Jon J. van Rood Transplantatiefonds kwam eind 2017 voort uit de Macropa-stichting, dat risicovolle initiatieven op het gebied van de transplantatiegeneeskunde ondersteunde om een medische doorbraak te forceren. Van Rood was tot op hoge leeftijd voorzitter van de Macropa-stichting. Door middel van het huidige fonds wordt zijn gedachtegoed gekoesterd en voortgezet.

Prof. dr. Jon J. van Rood (1926-2017)

Diabetes 1 Genezingsfonds

Het Diabetes 1 Genezingsfonds is een Fonds op Naam, opgericht in 2018 door een familie die anoniem wil blijven. De familie heeft datzelfde jaar € 100.000 bijgedragen aan het onderzoek naar diabetes type 1. De behandeling voor deze aandoening bestaat momenteel uit het spuiten van insuline of soms transplantatie van een donoralveesklier of eilandjes van Langerhans. Er is echter een groot tekort aan donororganen in Nederland en daarnaast kent transplantatie bijwerkingen. Gelukkig kan regeneratieve geneeskunde een oplossing bieden.

Het LUMC behandelt patiënten met diabetes type 1 momenteel met insulineproducerende cellen door middel van transplantaties. Om het succes van eilandjes van Langerhanstransplantaties te vergroten, ontwikkelden onderzoekers een geautomatiseerde methode om de eilandjes te isoleren uit een donoralveesklier. Deze snelle en precieze werkwijze moet ervoor zorgen dat meer mensen behandeld kunnen worden.

Momenteel transplanteren artsen de eilandjes van Langerhans in de lever. Dit is niet ideaal, mede omdat patiënten levenslang afstotingsremmende medicatie moeten nemen. De LUMC-onderzoekers ontwikkelen daarom een zakje dat de cellen op hun plaats houdt en afschermt van het afweersysteem, zodat deze medicatie niet meer nodig is. Dit gebeurt in het samenwerkingsverband *Regenerative Medicine crossing borders* (RegMed XB). De onderzoekers hopen binnen vijf jaar de eerste testen in de mens te kunnen doen. Om grote groepen patiënten van hun diabetes type 1 af te helpen, is het nodig om eerst een nieuwe bron van insulineproducerende cellen te vinden. De wetenschappers onderzoeken daarom verschillende type cellen.

Dit onderzoek wordt ook ondersteund door Stichting Diabetes Onderzoek Nederland, Diabetesfonds, Juvenile Diabetes Research Foundation (JDRF), Stichting Tjanka, Health Holland en de Bontius Stichting.

“Ons onderzoeksteam is de familie die het Diabetes 1 Genezingsfonds oprichtte zeer erkentelijk. Deze bijzonder gulle bijdrage aan ons onderzoek kan een grote impact hebben op de levens van vele patiënten met diabetes type 1.”

Prof. dr. E.J.P. de Koning
Hoogleraar Interne Geneeskunde, Nierziekten Endocrinologie

4.3 Fellowships

Tjanka Fellowship voor innovatief onderzoek naar diabetes type 1

Michiel Nijhoff doet onderzoek dankzij het Tjanka Fellowship

Internist-endocrinoloog drs. Michiel Nijhoff doet bij de afdeling Interne Geneeskunde onderzoek naar diabetes type 1. Het vijf jaar durende project is mogelijk gemaakt door het Tjanka Fellowship, een fonds dat hij in 2016 ontving.

Dankzij het fonds richt deze arts-onderzoeker zich op onderzoek naar het behoud van de nog aanwezige insulineproducerende cellen bij patiënten bij wie de diabetes net is ontdekt. Door het afweersysteem af te remmen hoopt hij de verdere vernietiging van insulineproducerende cellen te stoppen. Dat is van groot belang om complicaties bij diabetespatiënten te voorkomen. Voor het uitvoeren van een studie is inmiddels de logistiek en de samenwerking met andere centra opgezet. Nijhoff verwacht snel met de studie te kunnen starten.

Daarnaast kent zijn onderzoek een tweede spoor: transplantatie van de eilandjes van Langerhans. Vanaf 2017 zijn meer dan 20 transplantaties verricht, waardoor patiënten met diabetes type 1 weer zelf insuline zijn gaan maken. Eilandjestransplantatie als behandeloptie voor diabetespatiënten type 1 kreeg aandacht in (semi-)wetenschappelijke publicaties en publieksmedia. Ook zijn nieuwe behandelprotocollen ontwikkeld voor afstoting van getransplanteerde eilandjes.

“Ik ben dankbaar dat ik het Tjanka Fellowship mocht ontvangen. Het stelt mij in de gelegenheid om met mijn onderzoek bij te dragen aan het tegengaan van gevaarlijke complicaties bij diabetespatiënten.”

Drs. M.F. Nijhoff
Arts-onderzoeker Interne geneeskunde
(raakvlak Endocrinologie en Nierziekten)

Tommy van Solinge onderzoekt hersentumoren

Drs. Tommy van Solinge verblijft gedurende de periode 2019-2020 in Boston (VS) voor het uitvoeren van zijn onderzoek naar cellulaire communicatie tussen een hersentumor (glioblastoom) en de tumor micro-environment. Hij wordt begeleid door prof. dr. Wilco Peul en dr. mr. Marike Broekman, die beiden op de afdeling Neurochirurgie van het LUMC werken.

Van Solinge's wetenschappelijke scholing in de Verenigde Staten heeft grote toegevoegde waarde voor het LUMC. Het onderzoek is mogelijk door een fellowship van € 40.000, via de Bontius Stichting ontvangen vanuit de Johannes Stichting.

8 SEPTEMBER 2018 • ELSEVIER WEEKBLAD

TALENT

Tommy van Solinge (26)

Winnaar van de Professor Chris Gips Studentenprijs, een aanmoedigingsprijs voor de meest getalenteerde student geneeskunde van Nederland. Won de prijs voor zijn onderzoek aan de Harvard Medical School naar glioblastoom, een kwaadaardige hersentumor. Is afgestudeerd in geneeskunde aan de VU Amsterdam en werkt als arts-assistent neurochirurgie in het Amsterdam UMC. Geboren in Kopenhagen, getogen in Amersfoort.

Wat inspireert je?

'De verhalen van patiënten met wie ik werk.'

Belangrijkste gebeurtenis?

'Ik ben geboren met een schisis. De behandelingen in het ziekenhuis vormden me tot de dokter die ik nu ben.'

Kan niet zonder?

'Mijn familie en vrienden. Zij zorgen ervoor dat ik mij niet te veel verlies in mijn werk.'

Beste advies?

'Doe onderzoek uit interesse en niet enkel voor je cv.'

Over vijf jaar?

'Dan heb ik mijn promotie in Boston afgerond, ben ik in opleiding tot neurochirurg en draag ik bij aan nieuwe behandelingen van glioblastoom.'

Carlo Doodeman

Marco Bakker

"Het fellowship voorziet in een tegemoetkoming van mijn reis- en verblijfkosten in de Verenigde Staten. Ik ben de gulle schenkers van de Bontius Stichting daarom zeer erkentelijk."

Drs. T.S. van Solinge
Onderzoeker in opleiding

4.4 Donateursacties

LUMC'ers ontvangen bijdrage voor kankeronderzoek van Team Westland

Tijdens de feestelijke Goede Doelen Avond van Team Westland op 18 oktober 2018 ontvingen internist-oncoloog dr. Ellen Kapiteijn en internist-hematoloog dr. Joost Vermaat een cheque van respectievelijk € 100.000 en € 125.000 voor hun onderzoek naar kanker. De bedragen worden betaald over een periode van drie jaar.

De bijdragen geven een belangrijke impuls aan de onderzoekslijn van Kapiteijn naar het inzetten van de eigen unieke afweer tegen melanoom en aan het onderzoek naar lymfeklierkanker in de hersenen door het onderzoeksteam van Vermaat.

De stichting Team Westland zamelt geld in voor regionale instellingen die oncologische zorg bieden en er onderzoek naar doen. Daarnaast zamelt het team ook geld in voor andere grote en kleine doelen in de regio. Dit jaar bereikte Team Westland met zijn inzamelingsacties een recordopbrengst van € 1 miljoen.

V.l.n.r.: Ruben de Groen, Joost Vermaat, Ellen Kapiteijn en Monique van der Kooij

“We hebben enorme waardering voor de inzet van iedereen die met inzamelingsacties en op andere manieren bijdraagt aan ons onderzoek. Zonder hen is ons onderzoek niet mogelijk. Wij bedanken stichting Team Westland voor hun fantastische bijdrage!”

Dr. J.S.P. Vermaat MSc
Medisch specialist Hematologie

Succesvolle Leiden Marathon voor team STEUN LUMC en TK Challenge

De Bontius Stichting kijkt terug op een zeer geslaagde Leiden Marathon van 2018. Een recordaantal van honderd lopers meldde zich aan om mee te lopen voor de goede doelen van het LUMC. De marathon leverde daardoor meer dan € 30.000 op. Het was voor de Bontius Stichting (en de LUMC Vrienden Stichting) de eerste keer dat zij door lopers werden gesponsord. Dank voor jullie inzet!

De meest succesvolle teams waren FD Bommelerwaard, dat zich inzette voor onderzoek naar fibreuze dysplasie, en TK Challenge, dat bijdroeg aan de kindvriendelijke inrichting van de nieuwe kinderpoli Stad. De lopers die het meeste geld wierven, waren Adrie Oomen (onderzoek naar fibreuze dysplasie) en Arjanne van Duijn-Haasnoot (onderzoek naar CADASIL).

“Het is geweldig dat sporters hun prestaties koppelen aan fondsenwervende activiteiten. Of dat nu om hardlopen, fietsen of bijvoorbeeld roeien gaat. We danken alle lopers hartelijk en hopen natuurlijk dat ze weer zullen meedoen met toekomstige edities van de Leiden Marathon!”

Dr. A.H.E.M. Wellink
Voorzitter bestuur Bontius Stichting

5. Fotogalerij 2018

Jaarrekening

6. Balans Bontius Stichting (na verwerking resultaat)

<u>Activa</u>	Ref.	31-12-2018 €	31-12-2017 €
Financiële vaste activa			
Effecten	1	5.677.138	6.018.697
Vlottende activa			
Vorderingen	2	84.369	386.800
Liquide middelen	3	1.431.399	958.610
<i>Totaal vlottende activa</i>		<u>1.515.768</u>	<u>1.345.410</u>
Totaal Activa		<u>7.192.906</u>	<u>7.364.107</u>
<u>Passiva</u>		31-12-2018 €	31-12-2017 €
Reserves en fondsen			
	4		
Bestemmingsreserve		6.556.525	6.661.181
Continuïteitsreserve		607.551	547.425
<i>Totaal Reserves en fondsen</i>		<u>7.164.076</u>	<u>7.208.606</u>
Kortlopende schulden			
Nog te betalen kosten	5	28.830	155.501
<i>Totaal kortlopende schulden</i>		<u>28.830</u>	<u>155.501</u>
Totaal Passiva		<u>7.192.906</u>	<u>7.364.107</u>

7. Staat van baten en lasten

<u>Baten</u>	Ref.	Begroting		
		2018 €	2018 €	2017 €
Geormerkte donaties:				
- Particulieren		380.683	p.m.	186.991
- Bedrijven		228.445	p.m.	75.418
- Andere organisaties zonder winststreven		1.117.738	p.m.	1.421.862
Som van de geormerkte donaties	6	1.726.866	1.852.000	1.684.271
Ongeormerkte donaties:				
- Particulieren		66.416	p.m.	5.926
- Bedrijven		680	p.m.	100
- Andere organisaties zonder winststreven		38.585	p.m.	49.766
Som van de ongeormerkte donaties	7	105.681	50.000	55.792
Som van de baten		1.832.547	1.902.000	1.740.063
 <u>Lasten</u>				
Besteed aan doelstellingen	8	1.638.247	p.m.	1.878.570
Wervingskosten	9	14.081	p.m.	21.890
Kosten beheer en administratie	10	8.972	p.m.	9.463
Som van de lasten		1.661.300	p.m.	1.909.923
Financiële baten en lasten	11	-215.777	p.m.	223.823
Som van baten en lasten		-44.530	1.902.000	53.963
 Winstverdeling				
		2018		2017
		€		€
Bestemmingsreserve		-104.656		9.568
Continuïteitsreserve		60.126		44.395
Totaal resultaat		-44.530		53.963

8. Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'organisaties zonder winststreven'.

Feitelijk vestigingsadres en inschrijvingsnummer handelsregister

De Bontius Stichting is feitelijk gevestigd op Albinusdreef 2, 2333 ZA te Leiden en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41169549.

De jaarrekening is opgemaakt op 2 juli 2019.

Activiteiten van de stichting

De stichting heeft ten doel het bevorderen van de academische geneeskunde in de ruimste zin van het woord. De stichting heeft niet het behalen van winst als oogmerk.

Continuïteit van de activiteiten

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Valutaomrekening

De jaarrekening luidt in euro's, hetgeen de functionele en presentatievaluta van de stichting is.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen historische kostprijs.

Overige vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Effecten

Effecten zijn gewaardeerd tegen reële waarde op basis van de opgaven van de Floris van Lanschot Bankiers. Gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten worden verantwoord in de resultatenrekening. De effecten worden aangehouden voor directe aanwending in het kader van doelstellingen dan wel ter belegging.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen, de tegoeden op bankrekeningen en wissels en cheques. Deposito's worden onder liquide middelen opgenomen indien zij in feite — zij het eventueel met opoffering van rentebaten — ter onmiddellijke beschikking staan. Liquide middelen die (naar verwachting) langer dan twaalf maanden niet ter beschikking staan van de vennootschap, worden als financiële vaste activa gerubriceerd. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. Bij kortlopende schulden is dit meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen zover Zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Baten

Onder baten zijn opgenomen donaties en overige baten. Geoormerkte donaties komen ten goede van de betreffende doelstelling. Ongeoormerkte donaties komen ten goede van de stichting. Resultaten op doelstellingen worden opgenomen in de bestemmingsreserve. Overige resultaten komen ten gunste / laste van de continuïteitsreserve.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Personeelsleden

Bij de stichting waren in 2018 geen personeelsleden in dienst. De personeelskosten hebben uitsluitend betrekking op doorberekeningen vanuit het LUMC inzake projecten.

9. Toelichting op de balans Bontius Stichting

1. Effecten	2018	2017
	€	€
Saldo 1 januari	6.018.697	5.863.105
Mutatie effecten	-341.559	155.592
Totaal effecten	5.677.138	6.018.697

Het bestuur heeft besloten om voor een defensief beleggingsprofiel te kiezen met als primair beleggingsdoel geïndexeerd vermogensbeheer. Het vermogensbeheer van de Bontius Stichting wordt uitgevoerd door F. van Lanschot Bankiers.

De mutatie van het effectendepot wordt nagenoeg volledig veroorzaakt door herbelegging van dividuutkeringen en koersresultaten op de effectenportefeuille.

2. Vorderingen	2018	2017
	€	€
Nog te ontvangen voorgaand boekjaar	84.369	386.800
Totaal vorderingen	84.369	386.800

In 2019 zijn voor € 76.750 aan donaties ontvangen welke betrekking hebben op 2018. De ontvangen donaties zijn in 2018 als vordering opgenomen waardoor de donaties worden toegewezen aan het jaar waarop deze betrekking hebben.

Onder de vorderingen is de betaalde dividendbelasting 2018 (€ 7.619) opgenomen. De Bontius Stichting is niet onderworpen aan vennootschapsbelasting waardoor betaalde dividendbelasting kan worden teruggevraagd.

3. Liquide middelen	2018	2017
	€	€
Rekening Courant Bankrekeningen	1.377.820	921.328
Rekening Courant Beleggingsrekening	53.579	37.282
Totaal liquide middelen	1.431.399	958.610

Onder de liquide middelen zijn de gelden opgenomen die op bankrekeningen staan en het saldo dat liquide wordt aangehouden op de beleggingsrekening.

De mutatie van de rekening courant wordt nagenoeg volledig door onderstaande veroorzaakt:

In 2018 zijn voor verschillende LUMC onderzoeksprojecten donaties ontvangen. Het totaal van de ontvangen donaties betreft € 1.832.547. Onder deze donaties zijn vorderingen opgenomen van donaties welke in 2019 zijn ontvangen, maar betrekking hebben op boekjaar 2018. In 2018 is € 1.638.247 aan LUMC projecten betaald.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

<i>4. Reserves en fondsen</i>	2018	2017
	€	€
Bestemmingsreserve	6.556.525	6.661.181
Continuïteitsreserve	607.551	547.425
Totaal Reserves en fondsen	<u>7.164.076</u>	<u>7.208.606</u>

<i>Verloopoverzicht Bestemmingsreserve</i>	2018	2017
	€	€
Saldo 1 januari	6.661.181	6.651.613
Mutatie Bestemmingsreserve	-104.656	9.568
Totaal Bestemmingsreserve	<u>6.556.525</u>	<u>6.661.181</u>

Het verloop van de bestemmingsreserve is als volgt weergegeven

<i>Projecten</i>	<i>Saldo 1 januari</i>	<i>Geormerkte donaties</i>	<i>Opbrengst uit effecten</i>	<i>Overige baten</i>	<i>Koers resultaat</i>	<i>Rente baten /lasten</i>	<i>Bet. en Verm. beheer</i>	<i>Onderzoeks projecten</i>	<i>Saldo 31 december</i>
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Projecten Bontius	319.162	1.620.623	0	0	0	0	0	-1.290.912	648.873
Projecten Van de Kamp	331.645	0	5.759	419	-16.196	0	-1.782	0	319.845
Projecten Reumatologie	1.494.793	0	24.920	1.814	-70.084	0	-7.465	0	1.443.978
Projecten Beeldverwerking	148.009	0	2.530	184	-6.839	0	-823	-7.600	135.461
Projecten Heelkunde	446.670	0	7.203	525	-20.258	0	-2.212	0	431.928
Projecten Leukemie	840.237	50.606	10.856	765	-29.563	0	-3.367	-244.235	625.299
Projecten Lumina	691.200	50	11.683	850	-32.853	0	-3.545	0	667.385
Projecten Urologie	297.927	38.980	4.673	340	-13.140	0	-1.512	-63.000	264.268
Projecten Longziekten	52.690	1.711	0	0	0	0	-158	0	54.243
Projecten Herman Snellen	801.999	0	13.824	1.006	-38.875	0	-4.179	0	773.775
Projecten Medische Oncologie	259.125	0	4.381	319	-12.319	0	-1.375	0	250.131
Projecten Radiotherapie	257.732	0	4.381	319	-12.319	0	-1.368	0	248.745
Projecten Jo Keur	328.356	0	4.673	340	-13.140	0	-1.456	-2.500	316.273
Projecten LUMC Kankerfonds	203.640	11.623	0	0	0	0	-139	0	215.124
Projecten Jon J. Rood	187.996	3.273	0	0	0	0	-72	-30.000	161.197
Totaal bestemmingsreserve	<u>6.661.181</u>	<u>1.726.866</u>	<u>94.883</u>	<u>6.881</u>	<u>-265.586</u>	<u>0</u>	<u>-29.453</u>	<u>-1.638.247</u>	<u>6.556.525</u>

De bestemmingsreserve wordt gevormd door donaties met een geormerkte bestemming. De onttrekking van de bestemmingsreserve voor een geormerkt onderzoeksproject vindt plaats in overleg met de projectleider van het betreffende onderzoeksproject.

<i>Verloopoverzicht Continuïteitsreserve</i>	2018	2017
	€	€
Saldo 1 januari	547.425	503.030
Mutatie Continuïteitsreserve	60.126	44.395
Totaal Continuïteitsreserve	607.551	547.425

Het verloop van de continuïteitsreserve is als volgt weergegeven

	<i>Saldo 1 januari</i>	<i>Ongeoormerkte donaties</i>	<i>Opbrengst uit effecten</i>	<i>Overige baten</i>	<i>Koers resultaat</i>	<i>Rente baten/lasten</i>	<i>Bet. en Verm. beheer</i>	<i>Kosten beheer/ administratie</i>	<i>Saldo 31 december</i>
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Bontius Stichting	547.425	105.681	10.124	737	-28.471	-2	-4.890	-23.053	607.551
Totaal continuïteitsreserve	547.425	105.681	10.124	737	-28.471	-2	-4.890	-23.053	607.551

Vooruitlopend op een besluit door het bestuur is het resultaat boekjaar 2018 ten gunste van de reserve en fondsen gebracht. Het resultaat van de doelfondsen en de geoormerkte donaties wordt ten laste gebracht van de bestemmingsreserve. Het saldo van het resultaat van de ongeoormerkte donaties en kosten beheer en administratie wordt ten gunste gebracht van de continuïteitsreserve.

<i>5. Kortlopende schulden</i>	2018	2017
	€	€
Nog te betalen kosten:		
Bijdragen projecten	12.055	140.000
Overige kosten	16.775	15.501
Totaal Kortlopende schulden	28.830	155.501

De Bontius Stichting heeft in 2019 aan geoormerkte onderzoeksprojecten een geoormerkte donatie uitgekeerd welke in 2018 was toegewezen. In boekjaar 2018 is de doorbetaling van € 12.055 als kortlopende schuld – bijdrage projecten – aan het geoormerkte onderzoeksproject opgenomen.

De kosten voor de accountantscontrole 2018 zijn voor € 8.500 opgenomen onder kortlopende schulden, overige kosten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen met belangrijke financiële gevolgen voor de jaarrekening 2018 voorgedaan.

10. Toelichting op de staat van baten en lasten Bontius Stichting

6. Geormerkte donaties	2018	2017
	€	€
- Particulieren	380.683	186.991
- Bedrijven	228.445	75.418
- Andere organisaties zonder winststreven	1.117.738	1.421.862
Totaal geormerkte donaties	<u>1.726.866</u>	<u>1.684.271</u>

De bijdragen hebben betrekking op geormerkte donaties aan de Bontius Stichting. Deze donaties worden in overleg met de projectleider van het betreffende geormerkte onderzoeksproject beschikbaar gesteld.

7. Ongeormerkte donaties	2018	2017
	€	€
- Particulieren	66.416	5.926
- Bedrijven	680	100
- Andere organisaties zonder winststreven	38.585	49.766
Totaal ongeormerkte donaties	<u>105.681</u>	<u>55.792</u>

De bijdragen hebben betrekking op niet geormerkte donaties aan de Bontius Stichting.

8. Besteed aan doelstellingen	2018	2017
	€	€
Besteed aan doelstellingen	1.638.247	1.878.570
Totaal besteed aan doelstellingen	<u>1.638.247</u>	<u>1.878.570</u>

De Bontius Stichting heeft in 2018 voor € 1.638.247 bijgedragen aan LUMC onderzoeksprojecten. De donaties met een geormerkte bestemming worden in overleg met de projectleider aan het betreffende LUMC onderzoeksproject doorbetaald.

Overzicht besteed aan doelstellingen

<i>Projecten</i>	<i>2018</i>
	€
Projecten Bontius	1.290.912
Projecten Beeldverwerking	7.600
Projecten Leukemie	244.235
Projecten Urologie	63.000
Projecten Jo Keur	2.500
Projecten Jon J. Rood Transplantatiefonds	30.000
Totaal besteed aan doelstellingen	<u>1.638.247</u>

<i>9. Wervingskosten</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	€	€
Wervingskosten	14.081	21.890
Totaal wervingskosten	<u>14.081</u>	<u>21.890</u>

De wervingskosten hebben betrekking op de ontwikkeling van algemene communicatiemiddelen van de Bontius Stichting zoals website, brochures, research reports en donateur / relatie-events.

<i>10. Kosten beheer en administratie</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	€	€
Overig	8.972	9.463
Totaal kosten beheer en administratie	<u>8.972</u>	<u>9.463</u>

De overige kosten onder kosten beheer en administratie betreffen accountantskosten.

De wervingskosten en kosten beheer en administratie worden door het LUMC geabsorbeerd.

<i>11. Financiële baten en lasten</i>	2018	2017
	€	€
Betalingsverkeer en vermogensbeheer	-34.343	-33.362
Opbrengsten uit effecten	105.007	112.162
Koersresultaat	-294.057	136.145
Rente baten / lasten	-2	77
Overige baten	7.618	8.801
Totaal financiële baten en lasten	<u>-215.777</u>	<u>223.823</u>

De opbrengst uit effecten geeft het resultaat van dividendopbrengsten en opbrengsten op waardepapieren weer.

Het koersresultaat wordt veroorzaakt door het fluctueren van de waarden van waardepapieren in de effectenportefeuille.

De ontvangen en betaalde rente op de rekening courant over het boekjaar 2018 is opgenomen onder de financiële baten en lasten.

De Bontius Stichting is niet onderworpen aan de vennootschapsbelasting waardoor betaalde dividendbelasting kan worden teruggevraagd bij de Belastingdienst. Onder de overige baten is de betaalde dividendbelasting 2018 opgenomen.

Overige gegevens

11. Statutaire winstregeling

Vooruitlopend op een besluit hiertoe door het stichtingsbestuur is het geconsolideerde resultaat boekjaar 2018 conform onderstaande opzet verwerkt in de jaarrekening.

<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	2018	2017
	€	€
Bestemmingsreserve	-104.656	9.568
Continuïteitsreserve	60.126	44.395
	-44.530	53.963

12. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Bontius Stichting

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Bontius Stichting te Leiden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Bontius Stichting op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties (RJ 650).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de staat van baten en lasten over 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Bontius Stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel verslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de RJ 650 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de RJ 650.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 2 juli 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. D.J. Zwaan RA

